

23. Фриш К. Из жизни пчел. Пер с нем. — М.: Изд-во «Мир». — 1980. — с. 21 — 23.
24. Гаврилов Е. И., Щербаков А. С. Ортопедическая стоматология. — М.: Изд-во «Медицина». — 1984. — с. 17.
25. Шубников А. В., Копчик В. А. Симметрия в науке и искусстве. Издание третье, дополненное. — М. 2004.
26. Архитектурная бионика. Под ред. Лебедева Ю. С. — М.: Изд-во «Стройиздат». — 1990. — 270 с.
27. Радзюкевич А. В. Метод геометрического построения спиральных решеток. <http://www.a3d.ru/architecture/stat/5>. — 2007.
28. Барьерно-транспортная роль плазмолеммы. <http://neobio.ru/content/view/79/20/>. — 2011.
29. Петухов С. В. Биомеханика, бионика и симметрия. — М.: Изд-во «Наука», 1981, 240 с.
30. Терапевтическая стоматология: Учебник для стоматологов медицинских вузов (под ред. Е. В. Боровского). — М.: «Мед. инфо. агент.». — 2003, с. 94.
31. Гурин Н. А. Растровая электронная микроскопия твердых тканей зуба. Стоматология. — Том 55, 1976. — № 3. — с.70-77.
32. Ирсалиев Х. И., Зуфаров А. А., Файзуллаев С. А., Халиев Р. Т. Поверхностная структура слизистой оболочки твердого неба по данным растровой электронной микроскопии. Организация стоматологической помощи и вопросы ортопедической стоматологии. Тезисы. Том I. VIII Всесоюзный съезд стоматологов. Волгоград, 30 сентября — 2 октября 1987. — с. 170 — 171.
33. Образцов И. Ф., Адамович И. С., Барер А. С. и др. Проблемы прочности в биомеханике. — М.: «Высш. шк.». — 1988. — 311 с.
34. Новицкий А. Структура печени. <http://essenciale.ru/struktura-pecheni/>. — 2010.
35. Трезубов В. Н., Щербаков А. С., Мишнев Л. М. Ортопедическая стоматология. Пропедевтика и основы частного курса. Учебник. — СПб.: СпецЛит. — 2001. — 480 с.
36. Бынин Б. Н., Бетельман А. И. Ортопедическая стоматология. — М.: Изд-во «МЕДГИЗ». — 1947. — 57-59.
37. Балакшин О. Б. Коды да Винчи — новая роль в естествознании? Неожиданное о золотом сечении: Гармония ассиметричных подобию в Природе. — М.: Изд-во КомКнига. — 2006. — 176 с.
38. Введение в цитологию (под ред. проф. В. П. Михайлова). М.: «Медицина», 1968. — 269 с.
39. Царфис П. Г. Природа и здоровье человека. — М.: «Высшая школа». — 1980. — с. 74.
40. Бранков Г. Основы биомеханики (пер. с болг.). — М.: Изд-во «Мир», 1981, с. 232.
41. Палько А. С., Некрасов М. С. Здоровье и гравитация. Новая концепция: проблемы и перспективы. Рост. Осанка. Красота. Долголетие. — М.: РУСАКИ, 2001. — 208 с.
42. Леманн К., Хельвиг Э. Основы терапевтической и ортопедической стоматологии. — Львов: ГалДент. — 1999. — 262 с. — 298 рис.
43. Капра Фритъоф. Паутина жизни. Новое научное понимание живых систем. Пер. с англ. под ред. В. Г. Трилиса. — К.: «София»; М.: ИД «София», 2003. — 336 с.
44. Плыкин В. П. «В начале было Слово...» или След на воде. — Ижевск: Изд-во Удм. ун-та. — 1995. — 43 с.
45. Вселенная как додекаэдр. <http://www.vokrugsveta.ru/vs/article/2651/> — № 4 (2787). — 2006.
46. Новиков И. Гравитация, нейтрино и Вселенная. Наука и Жизнь. — № 10, 1980. — с. 24.
47. <http://domino.novsu.ac.ru/kse/pril/7.htm>.

EVALUAREA REZULTATELOR PRIVIND ADRESABILITATEA PACIENȚILOR LA SERVICIILE STOMATOLOGICE

Rezumat

Asistența stomatologică de ambulatoriu este cea mai reprezentativă în acordarea serviciilor medicale, constituind conform datelor adresabilității 20-25%, ocupînd astfel locul doi după numărul de adresări la medicii de profil terapeutic, în special medicii de familie. Maladiile stomatologice sunt cele mai răspîndite afecțiuni care necesită măsuri eficiente de profilaxie și tratament, îndeosebi în combaterea cariei și a afecțiunilor parodontului ca problemă medico-socială de importanță la etapa actuală. În aceste condiții structurile stomatologice de stat actualmente sunt instituții de bază ce acordă asistență stomatologică specializată de ambulatoriu populației.

Cuvinte-cheie: asistența stomatologică, servicii medicale, afecțiunile cavității bucale, caria, parodontul.

Summary

ASSESSMENT OF DATA REGARDING PATIENTS RESORT TO DENTAL SERVICES

Out-patient dental services are the most representative in rendering medical services and constitute, according to the figures indicating the patients' presentation to the dentist, 20-25%, ranking the second after the number of those seeking general medical assistance, family doctors' help in particular. The dental diseases are the most wide-spread disorders necessitating effective measures of prevention and treatment of, primarily, caries and parodontal pathoses, their combating being at present an important medico-social problem.

Key-words: dental services, medical services, dental disease, caries, parodontal.

Elena Tintiu,
doctor în medicină,

Valeriu Burlacu,
profesor universitar

*Catedra Terapie
Stomatologică, FECMF
USMF „Nicolae
Testemițanu”*

Scopul este argumentarea științifică a măsurilor privind ameliorarea asistenței stomatologice specializate conform rezultatelor analizei adresabilității populației în instituțiile stomatologice de ambulatoriu.

Obiectivele:

- Analiza rezultatelor adresabilității populației în instituțiile stomatologice de ambulatoriu în dinamică pentru anii 2001-2010;
- Evaluarea comparativă a activităților serviciului stomatologic teritorial în asigurarea volumului de asistență stomatologică de urgență acordată populației;
- Determinarea importanței realizării principiului de profilaxie în combaterea maladiilor stomatologice, în special a cariei și a afecțiunilor parodontiului.

Metodologia cercetării

Analiza rezultatelor adresabilității populației la asistența stomatologică s-a efectuat în baza serviciului stomatologic a Instituției Medico-Sanitare Publice al Asociației Medicale Teritoriale Botanica pe parcursul anilor 2001-2010. Studiul a inclus trei comportamente de bază: evidența în dinamică a adresărilor populației la servicii stomatologice, inclusiv a serviciilor primare și de urgență; evidențierea volumului de activități a medicilor stomatologi în corespundere cu caracterul vizitelor populației și particularitățile de acordare a asistenței stomatologice; determinarea măsurilor profilactice în combaterea maladiilor stomatologice în complex cu medicii specialiști de alte specialități.

Studiul s-a bazat pe metode contemporane de cercetare, asigurând caracterul reprezentativ al rezultatelor obținute și importanța concluziilor și recomandărilor practice pentru modernizarea asistenței stomatologice.

Rezultate și discuții

Secția stomatologică în cadrul Instituției Medico-Sanitare Publice a Asociației Medicale Teritoriale Botanica este o subdiviziune specializată de tip curativ-profilactic care acordă populației servicii stomatologice de calitate. Secția stomatologică realizează funcții importante ce țin de organizarea și acordarea asistenței stomatologice specializate diferitor contingente ale populației. Implementarea metodelor eficiente în activitatea medicilor stomatologi orientate spre profilaxia maladiilor stomatologice ale cavității bucale; dezvoltarea activităților de depistare precoce a acestor maladii și evidența lor în comun cu medicii de alte specialități; promovarea cunoștințelor medicale și igienice în domeniul sănătății orale etc.

Un rol important în activitatea serviciului stomatologic teritorial este organizarea primirii pacienților de către medicii stomatologi și analiza adresabilității populației ca factori ce determină și contribuie la asigurarea accesului și calității asistenței medicale stomatologice. Rezultatele obținute ne demonstrează o creștere evidentă a adresabilității populației la

serviciile stomatologice specializate de ambulator. În comparație cu anii 2001-2004, în anul 2010 numărul vizitelor la medicii stomatologi, inclusiv și a vizitelor primare, a crescut de circa 2 ori. O diferență esențială s-a determinat în adresabilitatea populației la servicii stomatologice pînă și după implementarea asigurării obligatorii de asistență medicală. Posibilitatea de majorare a accesului la asistența stomatologică se lămurște prin faptul că populația, în condiții noi, prioritar alege instituția stomatologică de stat. A crescut și numărul vizitelor primare la medicii stomatologi de la 43,0% în anul 2001 pînă la 51,7% în anul 2010. S-a majorat pe parcursul acestor ani, în mediu, și numărul vizitelor la un medic stomatolog de la 522 vizite pe an (a. 2001) pînă la 992 vizite (a. 2010), sau de 1,9 ori. Datele prezentate demonstrează o tendință pozitivă în asigurarea accesului populației la serviciile stomatologice specializate de ambulator și posibilități reale de dezvoltare a instituțiilor stomatologice de stat în condițiile asigurării obligatorii de asistență medicală.

Este necesar de menționat faptul că în ultimii 5 ani numărul de vizite urgente la medicii stomatologi practic a rămas constant, demonstrând o majorare nesemnificativă de 1,2 ori în anul 2010, față de anul 2006. Aceeași situație se observă și în dinamica numărului de vizite urgente înregistrate pe an la un medic stomatolog. Totodată este important de apreciat și fenomenul adresabilității la medicii stomatologi a populației (pacienților) asigurate. Rezultatele demonstrează o creștere evidentă a cazurilor urgente la medicii stomatologi efectuate de persoanele asigurate (Figura 1).

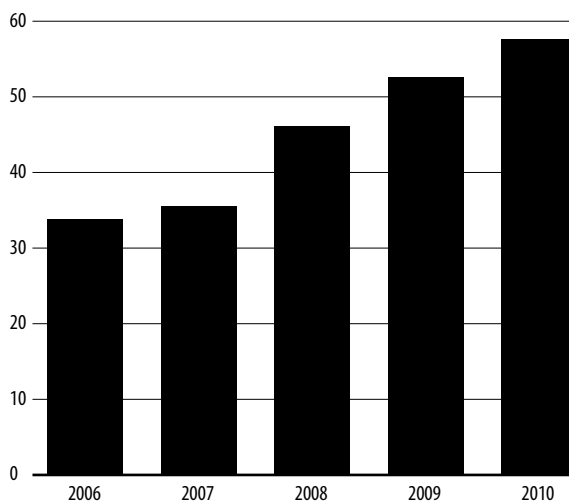

Figura 1. Pondere vizitelor urgente la medicii stomatologi efectuate de persoanele asigurate (%) aa. 2006-2010

Datele prezentate în figura 1 se caracterizează prin creșterea numărului vizitelor urgente a persoanelor asigurate de 1,7 ori în anul 2010, față de anul 2006. Reieșind din cele relatate, acordarea asistenței stomatologice de urgență în condiții de ambulator determină succesul în tratarea bolnavilor cu maladii stomatologice acute și contribuie la prevenirea unor consecințe grave în sănătatea orală. Importanța medico-socială a maladiilor stomatologice acute este că afectează în

mare parte persoanele apte de muncă. Studiile permanente orientate spre determinarea necesităților populației în servicii stomatologice specializate de ambulator reprezintă o problemă importantă în dezvoltarea serviciului stomatologic. Creșterea volumului asistenței stomatologice specializate de ambulator acordată populației este determinat de mai mulți factori, în special și de posibilitățile ajustate la condițiile asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Asistența stomatologică specializată de ambulator este una din cele mai acceptate forme de acordare a asistenței medicale populației, iar maladiile stomatologice sunt cele mai frecvent înregistrate (cario, afecțiunile parodontiului, traumele etc.). Răspîndirea în masă a cariei dentare consideră faptul că profilaxia maladiilor stomatologice este una din problemele medico-sociale prioritare la etapa actuală. Analiza efectuată demonstrează că ponderea cazurilor de carie dentară în numărul de vizite la medicii stomatologi constituie circa 40,0%, inclusiv 80,2% carie complicată. Se înregistrează în ultimii 10 ani o creștere bine determinată a cariei complicate în rîndurile populației, îndeosebi vîrstnice de 1,7 ori.

În activitatea medicilor stomatologilor un rol aparte constituie utilizarea metodelor eficiente de tratare a afecțiunilor dentare, inclusiv plombarea dinților. Rezultatele analizei denotă o pondere avansată de cazuri tratate prin plombarea dinților. Din numărul total de vizite cazurile tratate prin plombarea dinților constituie de la 72,0% (a. 2001) pînă la 65,4% în a. 2010. Este semnificativ faptul că măsurile realizate în profilaxia cariei dentare au permis de a micșora ponderea cazurilor tratate prin plombarea dinților din cauza cariei de la 68,0% (a. 2001) pînă la 54,5% (a. 2010).

Prezintă interes în activitatea medicilor stomatologi datele ce țin de raportul dintre numărul de dinți plombați și dinți extrași care constituie respectiv de la 1:5,4 (a. 2006) pînă la 1:2,4 (a. 2010). Ponderea dinților extrași de urgență în numărul total de dinți extrași în ultimii cinci ani nu variază semnificativ și constituie circa 45-50%, iar raportul lor constituie de la 1:1,7 pînă la 1:2,5. În structura dinților plombați cazurile de urgență sunt în permanentă creștere, iar ponderea lor s-a majorat de la 28,6% (a. 2006) la 41,2% (a. 2010). Ponderea dinților plombați pe motiv de pulpită acută din numărul total de dinți plombați de urgență este în descreștere și alcătuiește 69,3% (a. 2006) și 57,8% (a. 2010), iar ponderea dinților plombați pe motiv de periodontită acută sau exacerbată este în creștere de la 30,7% (a. 2006) la 42,2% (a. 2010).

Reieșind din prevederile Politicii naționale a sănătății în Republica Moldova, direcțiile prioritare sunt orientate la profilaxia maladiilor, inclusiv stomatologice și menținerea sănătății populației. În acest aspect activitățile de profilaxie în stomatologie au o dinamică pozitivă (tabelul 1).

Datele prezentate în tabelul 1 evidențiază o creștere semnificativă a persoanelor examinate cu scop profilactic de la 12,5% pînă la 23,1% sau de 1,8 ori. Din numărul total al persoanelor examinate necesi-

tau sanăție în a. 2010 40,5% comparativ cu 54,6% în a. 2006. Au fost sanați din numărul celor depistați circa 50-60%. În scopul combaterii maladiilor stomatologice răspîndite este rațional de a utiliza posibilități reale de integrare mai efectivă a metodelor clinice și profilactice în activitatea medicilor stomatologi.

Tabelul 1. Rezultatele activităților de profilaxie a maladiilor stomatologice, %, aa. 2006-2010

Anii	Au fost examinați cu scop profilactic	Din numărul examinațiilor necesită sanăție	Au fost sanați din numărul depistaților pe parcursul sanării planificate
2006	11,8	54,6	51,6
2007	12,5	60,2	66,2
2008	13,9	68,3	60,8
2009	21,2	47,8	53,4
2010	23,1	40,5	56,2

Concluzii

1. Rezultatele analizei adresabilității populației trebuie utilizate pentru optimizarea activităților medicilor stomatologi și asigurarea accesului populației la servicii stomatologice de ambulator calitative;
2. În scopul asigurării pacienților cu asistență stomatologică specializată de ambulator la locul de trai este necesar de optimizat activitățile în baza principiului teritorial și de a consolida asistența stomatologică pentru toate contingențele de populație;
3. Reieșind din motivul că maladiile stomatologice sunt prioritar răspîndite și ocupă un loc de sus în structura morbidității este necesar de orientat activitatea medicilor stomatologi și a populației la realizarea metodelor active de profilaxie a maladiilor stomatologice și de sanare a cavității bucale.

Bibliografie

1. BURLACU V., COSTRU T. Protejarea drepturilor medicului stomatolog-situație de urgență.// Principii și aspecte ale stomatologiei moderne. (culegere de lucrări științifice consacrată aniversării a 60 ani de la fondarea instituției). Chișinău, 2005, p. 19-20.
2. BURLACU V., EȚCO C., TINTIUC E. Aspecte medico-sociale și organizatorice ale asistenței stomatologice de stat în condițiile Asigurărilor Medicale Obligatorii. //Sănătate publică, economie și management în medicină, nr. 1. Chișinău, 2007, p. 9-11.
3. CIOCANU M. Concepte de bază pentru implementarea asigurării obligatorii de asistență medicală în Republica Moldova.// Curier Medical. Chișinău, Nr. 6, 2003, p. 6-10.
4. ENI A., TIMOȘENCO T., LISNIC M. Tratamentele contemporane ale afecțiunilor parodontale.// Anale științifice ale USMF „Nicolae Testemițanu”. Chișinău, 2004, p. 528-532.
5. LUPAN I., BURLACU V., TOPALĂ V., SÎRBU SOFIA. Rolul Asociației Naționale a Stomatologilor în perfecționarea și modernizarea asistenței medicale stomatologice acordate populației din Republica Moldova. // Ediție consacrată celui de-al XIII-lea Congres Național al ASRM. Chișinău, 2006, p. 5-7.
6. TINTIUC E., PANCENCO A., BURLACU V., MUNTEANU I. Managementul asistenței stomatologice de ambulator. Chișinău, 2009, 180 p.